

QUÆSTIOMEDICO-CHIRURGICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,

manè discutienda in Scholis Medicorum die Sabbati tertii Februarii

M. DCC. XLII.

M. ANTONIO - JOANNE DAVAL,
Doctore Medico, Præside.

AN IN OMNI PARTU, OPERATIO CHIRURGICA?

Nè dicatur immundum quod creavit Altissimus.

Natura Veneranda est, (Inquit Tertulianus, Lib. de Anim. Cap. 13.) Non erubescenda. Omnia Munda Mundis, Immunda Immundis.

I.

HORA natalis & ad vitam & ad mortem æqualis est via. (a) Egregiè Seneca: *omnes age dunt* (inquit de consol. Ad Polyb.) *Mortalis exumplice; larga ubique fendis, & assidua materia.* Alium ad quotidianum opus laboriosa egestas vocat: alium ambitio nunquam quæta sollicitat; alius divitias quas optaverat, meruit, & voto labora suo: alium sollicitudo, alium labor torquet, alium semper vestibulum obsidens turba: hic habere se dolet liberos, hic perdidisse, ille nunquam habuisse. Lacrymæ nobis deerunt, antequam causæ dolendi. Non vides qualem vitam nobis rerum natura promiserit, quæ primum nascentium omen, statum esse voluit? Hoc principio edimur, huic omnis sequentium annorum ordo consentit, sic vitam agimus. Si priscas gentes audiamus, homo est Fortunæ Lusus, Inconstantiæ Imago, Corruptionis Speculum, tenuis Umbra. (b) Si Senecam interroges, quid est homo? Respondebit. Imbecillum corpus & fragile, ludum, suapte naturæ inermis, alienæ opis indigens, ad omnem fortunæ contumeliam projectum, cujuslibet feræ pabulum, cujuslibet victima, &c. (c) Si sacros scriptores interrogemus, homo est Esca Vermium, Calamitatis Ladibrium, Fumus evanescent. (d) Dolere & pati, regentis humanæ stipendium: jugum commune violentum: pœna pro rebellionis ratione. Idè ut vitam à doloribus auspicamur, sic ab eâ vi dolorum ejicimur. (e) Femina Divinitatis opus, Humanitatis honos, Viro, nihil hominè, est infelicior. Femina omnibus virorum afflicta: morbis, & præterea sexus dolores & morbos sentit proprios. Femina, ubi adolevit, sive Virgo, sive Nupta, peculiari donari debet evacuatione quæ per statum vitæ suæ tempus, singulis mensibus prodians, fluxus vocatur *menstruus*. Hæc periodica Evacuatio verus est morbus. Signa sunt capitis Dolor, Nausea, Febris. Menfes tentant molimina. Hinc Lassitudines, Cephalalgie, Torpores, Caudalgie, Nasæ, Vomitus, Dyspœa, viscerum Tensiones, non nisi sanguinis effluxu fuganda. Nullum pervias à Naturâ dicat erroris patet iter? Innumera statim se produnt mala. Hysterici invadunt insulsum sanguis canalibus suis contineri haud potens, huc & illuc appellit. Modò ad Cerebrum raptus, Comatosos Epilepticosque accersit affectus, modò fractis Ventriculis, vel Pulmonum vasis, affatim vomitur atque expulitur. Nunc indurâ Cholorosi marcescit corpus: nunc idem, superveniente licro, retrâ tingitur flavedine. His obnoxia malis Virginitas atas. (f)

(a) Le premier jour de la naissance nous mène autant à la vie qu'à la mort; dit M. Charren, traité de la saignée, Livre 1. pag. 381.

(b) Arist. Suppl. Plur.

(c) De consol. Ad Maritum.

(d) Isaïas. David.

(e) Vide Thesim diei martis 28. Novemb. 1741.

(f) M. Ferret, Præsides, & D. Ise. Boccalius.

(f) D. de Montaubourg, in Dodâ Thes. anno 1732.

PARTES genitales mulierum sunt & externæ & internæ. Partes externæ sunt quæ sine sectione, & tantum diductione videri possunt; V. G. *Pudendum*, seu *Pulva*; *labia* duò, & *Montes Veneris*; *Nympha*, &c. Partes internæ sunt *Vagina Uteri*, quæ est canalis amplius Intellino *Recto* non multum absimilis; sed robustior: ab orificio *Vaginae* inter *Vescicam*, & *Rectum*, quibus adhæret, ad *Uterum* extensus. *Uterus* sive *Matrix* est pars; cava, figura *Piri* aliquomodo compressi, generationi *Fetus* destinata. *Uterus* ab *Utre* ob cavitatem dictus (quo sensu *Uterum* *Navis* vocat Tacitus.) *Matrix* etiam dicitur *Utriculus*, & loci muliebres. Situs *Uteri*, ut jam diximus, est in infimâ parte imi ventris. *Pelvis* in feminis amplior est: undè nates habent grandiores. Situs autem talis esse debuit, ut distendi *Uterus* pro *fetus* magnitudine posset, & commodè etiam excludi *Infans*. Deindè in medio locatus est *Uterus*, ad nullum inclinans latus, nisi aliquando dum *Utero* gestat mulier masculum vel femellam; tum enim dextrum vel sinistrum magis occupare solet, quamquam non semper. Positius verò est inter *Intestinum Rectum* subjacens, & *Vescicam* incumbentem, tanquam inter duo pulvinaria. Quid ergò superbinus, qui inter *stercus* & *urinam* nascitur? *Uteri magnitudo* consideratur in *Longitudine*, *Latitudine*, & *Crassitie*, variantque hæc omnia, pro ratione corporum, ætatis, & *Veneris*. *Longitudo* in iis, quæ mediæ staturæ sunt, & *Venere* utuntur, à *Pudendo* usque ad fundi finem communiter; est undecim digitorum, fundi verò trium. *Latitudo* fundi duorum aut trium digitorum, quia in non gravidis eadem est latitudo fundi & cervicis. Atque hinc *Amplitudo* facile conjici potest. Sed *Virginibus*, parvus est, & *Vesicæ* minor: *Perfectis* major: quibus tamèn *Venere* abinentibus, uti & *Vetulis* satis parvus, sed *crassus* est. At major in illis quæ sæpè conceperunt, & *Utero* gestarunt: ut manu comprehendi quasi possit, nisi quando jam gravide sunt: tum enim magis magisque amplificatur, & cum antè ingravitationem *sacri ossis* initium non superavit fundus, postea ad umbilicum & ultra etiam extenditur, ut tenuibus intestinis incumbat. *Crassities Uteri* eodem modo variat. Nam in *Virginibus* tenuis est substantia, in *Adultioribus* crassior; & quo sæpius mulier *Uterum* gestavit, eo crassior est *Uteri* substantia. Menibus fluentibus crassescit *Uterus*; & quando inlat mensium excretio; tumida & crassa apparet *Uteri* substantia. In *Gravidis*, *Galenus*, *Vesalius*, & alii credunt *Uterum*, quò magis extenditur, eò magis attenuari; sed ocularis experientia refragatur & auctoritas *Sylvii*, *Mundellii*, *Arantii*, *Varolii*, *Platerii*, *Bauhini*, *Laurentii*, &c. Nam à primo conceptu usque ad Partum totius *Uteri* fundi substantia augetur, quatenus in *sacris* gestatione propter affluents alimentis copiam, sensim *Uterus* ita dilatatur, ut postremis menibus, dum major alimentis copia ad *Uterum* confluit, pollicem, vel (ut quidam volunt) duos digitos transversos æquet; & quod mirum; *Uterus* quò magis dilatatur, eò magis etiam increasatur ejus substantia. D. *Henricus de Deventer* illud diversis experientiis confirmat, in Cap. 8°, partis 1^æ. Observationum adversus D. *Mauriceau*. Figura *Uteri* aliis rotunda statuitur; aliis *Piriformis*; sed licet ad rotundam accedat, quò capacior sit *Uterus*; tamen sensim cum *Solano* & *Fallopio* fundum *Cucurbitule* optimè assimilari posse: quia fundus rectò deorsum sensim angustatur. Collum verò *Uteri* canalem oblongum & rotundum representat.

I I I

ACTIO *Uteri* & usus est attrahere & retinere semen* à *Pene* injectum; ovulum secunde datum, ex *Ovario* & *Tubâ Fallopiâ* recipere; fetum per novem ut plurimum menses continere; fovere & nutrire, ac tandem perfectum, vi suâ musculosa, per os suum & vaginam expellere. Semen in fundum *Uteri* trahitur, retinetur, conservatur & fovetur, undè *Conceptus*. Etenim *Matrix* instar horti vel agri semen expientis, conservantis, & alimentum suppeditantis: ideoque *Aristoteli* *Nature campus* vocatur. *Uteri* collum, *Cervix* sive canalis *Uteri*, *Aristoteli* aliquando etiam *Matrix* dicitur, & *Uteri ostium*; *Fallopio Sinus Pudoris*. Estque canalis oblongus. *Pene* recipiens instar *Vaginae*; undè *Pagina* dicitur. In *Virginibus* adest membrana *Hymen* dicta, modò circularis, modò lunata, modò aliâ ratione constituta, *Vaginam* coarctans; atque in *Puellis* parvis semper præbens: in quibus exiguum habet aperturam ad *Vaginam*; in adultis verò plerumque majorem. In *Coitu* primo, nisi fortè jam antea lassa, laceratur; sanguinemque sæpè fundit. *Caruncula Myrtiliformes* ex *Hymenis* laceratione oriuntur, & nunc dux, tres; nunc quatuor; eo ipso loco observantur, ubi olim *Hymen* erat; desuntque in *Infantibus*. *Hymen* Græcis *νῆμα*, *Claustrum Virginitatis* aliis appellatur; item *Flas Virginitatis* quia; cum

* Intelligimus per semen; quod alii vocant feminis | pæs abba, glucinosa, quæ tantum est feminis inovo-
luta. Illa est. Solam & verum semina: non hæc. Liberum.

adest, *Virginitalis* nota est. An verò detur aliqua *Virginitalis* nota, dubium esse non debet. Experiuntur enim omnes, qui Virgines uxores ducunt, obstare aliquid, quominus abque magnâ vi & impetu *Uirga* intrudatur. Unde Terentius ait, primam Coitionem esse acerrimam. Et hæc cum fit, ut plurimum cum magno dolore sanguis egreditur, paucior vel copiosior, quem etiam sanguinem *Florem Virginitalis* vocant. Nam ex dilatationem angustioris colli, & lacerationem *Hymenis*, omnes Virgines primo coitu dolore & sanguinis profusum habent. Juvenculæ quidem illum majorem, hunc minorem, ob *Hymenis* siccitatem & valorem exilitatem: adultiores vero mensuraque expertæ, illum minorem, hunc majorem, ob causas contrarias. Si verò menstrua fluant, aut paulò antè fluxerint: ob parium relaxationem faciliè *Penis* intromittitur, unde paucus aut nullus dolor, paucus etiam aut nullus sanguinis profusus. Idemque rerum temporis non instituendæ sunt Nuptiæ, ne *Virginitas* Sponsæ, suspecto sponso reddatur. Ubi finis est colli *Uteri*, occurrit ultima & extrema pars *Uteri*, mulibre *Pudendum*; vel orificium exterius, seu *Cervicis Uteri* os. *Labia*, *Mons Veneris*, *Pili Pubis*, *Nymphæ* aliæque partes quæ *Vulvam* concomitantur; hæc omnes, inquam, partes ad generationem inserviunt. Nil in vanum creavit *Omnipotens*. Loquamur nunc de causis & de signis Conceptionis. Mulier Conceptionis capax illa, cujus corporis partes tam internæ quàm externæ tam solide quàm fluidæ rectam habent conformationem. Puella cujus *Mamma* turgent; & ut ita dicam, motum habent *peristalticum*; cujus *Mons Veneris* *Pilis* ornatur; cujus denique *Uterus* Fluxum habet periodicum; illa Conceptionis capax. Fluxus periodicus Pubertatis præcipuum est signum. *Flores* appellatur fluxus ille quia fructus prænuntiat. Menstruus sanguis inservit ad Infantis nutritionem antè & post Partum. Immediata Conceptionis causa est receptio feminis in *Uteri* fundo. Non unum Conceptionis signum; nam paulò post Conceptionem, Lascivitudines spontaneæ, Nauseæ, Singulus, & aliquando Diarrhæa, tandem Menstruum suppressio, foeminas cruciantur; sique omnes earum functiones perturbat Conceptus.

IV.

CONCEPTUS, ut jam diximus, est semialis comprehensio in mulieris *Utero*, ejusque retentio. Galenus (lib. 1.º de sem.) Dicit, esse motum contractionis *Uteri*, dum semen in seipsum ejaculatum amplectitur, veluti manu quâdam avidissimè. De modo quo fit Conceptio, fides habenda Illustrissimo Naturæ contemplatori Antonio Leewenhoeck. Observavit, in Ranis masculis super femellâ insidentibus, quod ovis harum communicaverint animalcula, quorum incomprehensibilem numerum in testiculis dissectis etiam invenit, ut & alia hæc facientia, quæ ibi videantur, ita ut Vir ille curiosus non dubitaverit animi sui sensa exprimere, quod sibi videatur ex solo masculi semine fructum prodire; feminam verò, instar Naturæ agri, fructum tantum Fovere, alere, atque augere. Graviditatis signa, præsertim initio, maxime prædicta incerta. Fluxus periodicus retentio, Vomitus; Mammæ tumescunt Abdominis Inflatio, &c. Symptomata sunt communia & Puellis, & Gravidis. Solus *Tactus* (inquit de Deventer in observationibus, lib. 1.º Cap. 15.º) Graviditatis certa dat signa. Solus etiam *Tactus* veros demonstrat Partus dolores. Ignarus, Colicam V. G. verum esse Partus dolorum dicit: sed hoc modo non judicat Doctus. Antè septimum mensem veri dolores rard eveniunt. Medicamenta vel Emollientia vel Carniativa falsos sedant dolores; sed veros augent. Paucis diebus antè Partum Abdomen paululum minuitur; foetus enim in perpendiculari *Utero* bene positus, tunc in *Pelvis* cavitate decedit; undè cum spatium, quod in *Abdominis* capacitare occupabat, vacuum fit, mulieris Abdominis crassitudo minui debet: & Felicitas Partus illud est signum. Situs Foetus in *Utero* mensibus primis & mediis varius est, & prioris incertus: mensibus ultimis, plerumque sedens quasi percipitur, Capite & Collo inclinato; genibus versùs genas, & calcaneis ad Nates retractis. Manus ejus ut plurimum sunt demissæ, & pedes quasi amplectuntur. Brevi antè Partum, pleùmque ita se vertit, ut caput prælabatur deorsum ad os *Uteri*; Nates verò & Pedes sursum erigat. Cum Partus accedit tempus, per acuti sunt Renum dolores; Umbilicus, Inguina, & *Uterum* completuntur. Dolores illi non sunt continui; Accessus habent. A falsis doloribus faciliè distinguuntur tactu: initio enim se se aperit *Uterus*. Si dolores sint falsi, *Uteri* orificium constet ngitur, tempore tantum Accessus; sin autem veri sunt, amplius dilatabit orificium, & se se laxabit, vi quæ deprimit dolores, & foetus exitum properat. Sed quid fit Partus? nunc videamus. Partus est Foetus perfecti, per Vaginam ex *Utero*, ruptis membranis, exclusio. Foetus extractio duplex est: nempe *µερύλαια*, & *διτμήνα*. *µερύλαια* est foetus ex *Utero* extractio manibus ut plurimum, raris instrumentis, in hunc finem fabricatis, instituta. *διτμήνα* verò est difficilis foetus exclusio, modò à vitio matris, modò embryonis, modò imperitæ obstetricis dependens. Et sanè Medicus harum rerum acquisitam debet habere scientiam; sapiens enim contingit, ut Parturientibus consilio suo succurrere debeat, imprimis dum imperitæ Obstetri-

ees, quarum in magnis etiam Civitatibus multæ sunt, opus habent, ut, quid in gravioribus circumstantiis agendum sit, ipsis inculcet. Iustus & apertus Parturientis situs felicem successum non mediocriter sublevar. Optimus est, quando femina pedes suos firmo fulcro apponere, & genibus semi-flexis, reliquo autem corpore, non nihil supinato conniti potest. Tandem hoc modo sit Partus operatio, hæc etiam quæ vulgò & improprie *Naturalis* appellatur. Emittà urinà, Parturiens vel lecto vel peculiari sellæ imponitur: *Obstetrix* (vel *Chirurgus*) manu dextrâ, vel, si hæc non sufficiat, sinistrâ simul, caput foetus, facie ad Coccegem versâ, apprehendit; & illud subsequitur corpus. Post Partum, & illicò, ligatura duplex adhibenda est in funiculo umbilicali, nempe versùs infantem & versùs Placentam. Illud Domini de Deventer consilium,

Y.

PARTUM verum esse morbum, experientia & ratio comprobant. Actio enim non est *naturalis*, ubi dolor. Partus, ille etiam qui *naturalis* vulgò dicitur, nunquam est sine dolore. Dolor crudelissimus est omnium ferè morborum symptoma. Dico ferè; nam in Apoplexiâ, V. G. quando supervenit dolor, tunc optimum signum. Vidimus in Graviditatis initio, progressu, & sine veri morbi adesse signa & symptomata. Imò, Partus morbis acutis pejor est: morborum acutorum terminus, vel sanitas, vel mors; at Partus sapissimè est chronici morbi causa, & etiam plurium morborum origo. Lochia retenta, Lac nimis abundans, vel hujus egressus impeditio, omnis speciei morbos generant. Si vellet mater hos vitare morbos, infantem nutriet; *Lex Naturalis* (quæ nihil aliud est quàm *Humanitas*) illis illud dat præceptum. Tandem plurima pars mulierum in Partu perit; nisi Partus operatio rectè fuerit adhibita.

Ergo in omni Partu, Operatio Chirurgica.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Benjamin Ludovicus Lucas
de Laueubert.
M. Leander Peaget.

M. Ludovicus Guillelmus Le
Monnier.
M. Josephus Esuperus Ber-
rin, Supremi Valachia &
Moldavia Principis Medi-
cus Primarius.

M. Jacobus-Antonius Miller.

M. Michael Peaget.

M. Ludovicus - Alexander.
Vieillard.

M. Joannes - Ludovicus Bau-
de Lactoy.

M. Claudius-Antonius Renard.

Proponebat Parisiis, FRANCISCUS - DAVID HERISSANT,
Rothomagens, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1742.
à sextâ ad meridiem.